

PAJTÓKNÉ TARI ILONA REKTOR KÖSZÖNTŐJE

Köszönetünket és hálánkat fejezzük ki a Gondviselő Istennek, hogy dr. Ternyák Csaba érsek atyát ajándékkal küldte az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem épülésére, közösségének fejlődésére. A püspök és a papság is Isten ajándéka, „mely lényegében múlja felül a közösség lehetőségeit”.¹

Az egri felsőoktatási intézmény negyed évezreden át kereste az utat, amelyet névadója, gróf Eszterházy Károly püspök az Egyetemi Ház megépítésekor kitűzött számára. Intézményünk 250 éve tart az Egyház szíve felé, mert ahogy XVI. Benedek pápa megfogalmazta, az Egyház birtokában van az a biztos igazság, mely a kereső ember számára útmutatást adhat egy változó és összetett világban.

Köszönetünket és hálánkat fejezzük ki dr. Ternyák Csaba érsek úrnak, hogy a nagy elődök nyomában rávezetett és vezet ma is bennünket az Útra, hogy méltók lehessünk „az igazság elkötelezett keresésére, a megtalált igazsághoz való hűségre, annak mélyebb megismerésére” és arra, hogy ezáltal hozzájárulhassunk az Egyház tanítói küldetésének teljesítéséhez.

A jelen ünnepi kötetet Excellenciás és Főtisztelendő dr. Ternyák Csaba érsek úr születésének 70. évfordulója alkalmából készítettük. Városunk két felsőoktatási intézménye, az Egri Hittudományi Főiskola és az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem munkatársai által írt tematikus tanulmánygyűjteményt, emlékkönyvet állítottunk össze Jubilánsunk tiszteletére, amelynek középpontjában az egyházmegye főpásztorához, egyetemünk nagykancellárjához kötődő oktatási és kulturális intézmények állnak. Szerzőinket arra kértük, hogy foglalják össze a hozzájuk kötődő intézmények, kutatási területek múltját és jelenét, hangsúlyt helyezve az elmúlt másfél évtizedben bekövetkező változásokra, ezzel mintegy lenyomatát adva Érsek atya – az emberi élet teljes vertikumára kiható iskolaépítő és kultúraápolói – tevékenységének.

Kötetünket négy fejezetre tagoltuk. Tematikus felosztásunk első szakasza a *Hit és hittudomány* címet kapta, amelyben tizenegy szerző főként teológiai, filozófiai és jogtudományi vonatkozású írásai olvashatók. Az indító tanulmány a katolikus egyetemek eszmeiségéről, a keresztény kinyilatkoztatásba vetett hit és a tudományos gondolkodás együttes eredményeként megnyilvánuló alkotói minőségéről értekezik. Változatos írások foglalkoznak neves teológiai-vallási gondolkodók életének és munkásságának elemzésével, továbbá olyan területekkel, mint a békerítus a szentmisében, a katolikus nevelés szempontjai, valamint egyes bibliai szövegek és fogalmak értelmezése. E fejezetben a hit és a teológia sokrétű megközelítései tükröződnek, hiszen a kötetbe válogatott szövegek között a tanítóhivatalokról szóló,

¹ II. JÁNOS PÁL, *Ecclesia de Eucharistia*, SZIT, Budapest 2003, 29.

illetve a vegyes házasságok kérdésköreit vizsgáló írások is szerepelnek. Emellett még az Egri Főegyházmegyében működő papi szeminárium közvetlen kötődéseiről tájékozódhatnak az olvasók, valamint dr. Ternyák Csaba érsek úr ebben vállalt szerepéről.

A kötet második fejezete *A művelődés színterei* címet viseli, amelyben tíz szerző hét tanulmánya olvasható. E részben utalunk az egri egyetem évszázadokra visszanyúló oktatási tevékenységének gyökereire. A tematikus blokk első tanulmánya a katolikus egyetemmé válás folyamatát mutatja be, kiemelt figyelmet fordítva az e vonatkozásban történeti jelentőségű 2021. évre. Külön írásban kívántuk felhívni a figyelmet az egri egyetem sokrétű képzési palettájának előzményeire, a további szerzők írásai pedig az egri pedagógus-, művészeti, illetve zenei képzés múltját, jelenét, valamint jövőbeni célkitűzéseit ismertetik. Fontosnak tartottuk továbbá, hogy – a tanítóképzéséről szintén méltán híres – egyetemünk jászberényi campusának történetét is összefoglaljuk. Évszázados hagyományokkal büszkélkedő felsőoktatási intézményeink bemutatása mellett lényeges szempont volt az is, hogy szó kerüljön azokról a volt állami tan- és nevelési intézményekről (óvodáról, iskoláról, kollégiumról, szakképzőről), amelyek katolikus fenntartásba kerültek Érsek úr eddigi, Egerben töltött főpátsorsága idején.

Kötetünk harmadik tematikus fejezetében, a *Tudományos élet* címűben öt szerző írása kapott helyet. Ezzel az volt a célunk, hogy kollégáink segítségével rávilágítsunk az intézmény falai között folyó oktatói-kutatói munka háttérintézményeinek szerepére és jelentőségére. Elsőként arról a sok évszázados nyomdászati és könyvkiadói működésről olvashatunk, amely végigkísérte a líceumi iskolák történetét. Ezt követi a Líceum első emeletén immár 230 éve az olvasók és kutatók szolgálatában álló Főegyházmegyei Könyvtár, valamint a líceumi iskolák múltjától ugyancsak elválaszthatatlan Tittel Pál Könyvtár (és jogelődei) történetének összefoglalása. Egyházmegyénk története, nagy formátumú főpapjaink, valamint kulturális intézményeink gazdag öröksége arra kötelez bennünket, hogy ápoljuk és őrizzük a hagyományainkat és kutassuk a múltunkat. Érsek úr védnökségével e célból alapították az Esterhazyánium Tudományos Kutatócsoportot. Működésének csaknem egy évtizedes története lehetőséget kínál arra, hogy megismerjük és számba vegyük az eddigi eredményeket és ezekre építve határozhassuk meg a további célokat. Tematikus blokkunk zárásaként pedig egyetemünk nemzetközi mércével mérhető tudományos teljesítményeiről, valamint azok értékelési lehetőségeiről olvashatunk.

A kötet zárófejezete az *Egyházi kultúra* címet viseli, amelyben tizenhét szerzőnk kilenc írása olvasható. Elsőként a Líceum színháztörténeti vonatkozásairól kaphatunk képet, amelynek reménybeli újjászületésére a közelmúlt évek óta megfigyelhető jelek utalnak. Külön tanulmány foglalkozik az egykori Érseki Líceum Múzeumával és műtárgyaival, amelyek 2016 óta már újra méltó helyen, az Érseki Palota középső szárnyában tekinthetők meg. Ezeréves egyházmegyénk székvárosa gyönyörű templomainknak is otthona, amelyek közül több megújult a közelmúltban, vagy jelenleg is zajlik a felújítása. Mivel templomaink,

iskoláink és egyházi intézményeink felújítása Érsek atya egri főpásztori tevékenységének egyik látványos eleme, ezért tartottuk fontosnak, hogy székvárosunk templomainak, köztük a főplébániájának szenteljünk egy-egy írást. Ezek mellett szó esik az egri bazilika liturgikus életéhez és fontosabb egyházi ünnepeinkhez szorosan kötődő érseki fiúkórus múlt évtizedben történt megalapításáról. E tematikus blokk részét képezik továbbá azok a tudományos alaposággal írt összegző írások is, amelyek az egri szőlészeti és borászati kutatásokról, egyházmegyénk felekezeti megoszlásának területi alapú vizsgálatáról, illetve a vallási turizmusban betöltött jelentőségéről szólnak.

A kötet tematikája, bár igen összetett és változatos, összességében mégis egy irányba mutat. Egyszerre szól az egri főpapelődök egymásra ható szellemi és épített örökségéről, hitéleti, tudományos, kulturális és oktatási intézményeiről, valamint Érsek atyának az Egerben eddig eltöltött másfél évtizedes alkotói munkájáról.

Születésnapja alkalmából őszinte nagyrabecsüléssel kívánunk Érsek atyának jó egészséget és áldott alkotói éveket!